

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Навчально-науковий інститут неперервної освіти
Кафедра управління людським фактором

УЗГОДЖЕНО
Директор ННІНО

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

_____ Артем СЛЮНЯЄВ

_____ Анатолій ПОЛУХІН

«___» _____ 2022 р.

«___» _____ 2022 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Прикладні аспекти диференціальної психології»

Освітньо-професійна програма: «Психологія екстремальних і кризових ситуацій»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р.	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	120 / 4,0	17	17		86	-	-	диф. залік 1с
Заочна	1	120/4,0	6	6	-	108	1	-	Диф.залік 1с

Індекс: НМ-11-053/22-3.3

Індекс НМ-11- 053з/22–3.3

Індекс: РМ-11-053/22-3.3

Індекс РМ-11- 053з/22–3.3

Робочу програму навчальної дисципліни «Прикладні аспекти диференціальної психології» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Психологія екстремальних і кризових ситуацій», навчальних та робочих навчальних планів № НМ-11-053/22, НМ-11- 053з/22–3.2, РМ-11-053/22, РМ-11-053з/22 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 053 «Психологія» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив:
доцент кафедри управління
людським фактором _____ Олена СЕЧЕЙКО

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Психологія екстремальних і кризових ситуацій», спеціальності 053 «Психологія» – кафедри управління людським фактором, протокол № ___ від «_____» _____ 2022 р.

Гарант освітньо-професійної програми _____ Олександр ПЕТРЕНКО

Завідувач кафедри _____ Людмила СИДОРЧУК

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового інституту неперервної освіти, протокол № ___ від «_____» _____ 2022 р.

Голова НМРР _____ Артем СЛЮНЯЄВ

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Прикладні аспекти диференціальної психології» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Місце навчальної дисципліни. Дана навчальна дисципліна є основою теоретичних знань щодо природи індивідуальних відмінностей, співвідношення біологічного та соціального, причин та наслідків індивідуальних відмінностей, особливостей життєдіяльності, розвитку, та адаптивних можливостей людини в залежності від її індивідуальності. Вона сприяє становленню у студентів світоглядної основи теоретичної і практичної діяльності майбутнього психолога завдяки засвоєнню знань з курсу та систематизації й узагальнення наявних у них професійних знань.

Метою викладання дисципліни є ознайомлення та засвоєння студентами-психологами теоретичних концепцій щодо причинно-наслідкової обумовленості індивідуальних відмінностей та закладення навичок практичної комплексної роботи до врахування індивідуальних особливостей в процесі надання психологічних послуг.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- розкрити актуальність проблематики індивідуальності в психології та необхідності врахування індивідуальних особливостей в практичній роботі психолога;

- забезпечити оволодіння термінологічним апаратом дисципліни;

- викласти суть основних підходів до вивчення індивідуальності;

- ознайомити з детермінантами та особливостями прояву індивідуальних відмінностей, що проявляються на нарізних структурних рівнях індивідуальності;

- забезпечити набуття досвіду діагностування індивідуальних відмінностей.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

Вивчення цієї навчальної дисципліни надає здобувачам можливість набути навички визначення закономірностей прояву індивідуальних особливостей біохімічного, соматичного, нейродинамічного, психодинамічного, психологічного та соціального рівнів індивідуальності;

враховувати типологічні особливості людини при поясненні психічних функцій; аналізувати зміни фізичної і психічної діяльності людини в різні періоди її життя в залежності від вікових і статевих особливостей; визначати індивідуальні стильові особливості людини та вирішувати прикладні завдання психолога в парадигмі індивідуально-орієнтованого підходу, а саме:

- складати та реалізовувати план психологічного супроводу з урахуванням індивідуальних особливостей особистості, її віку та статі;
- забезпечувати ефективність діагностичної роботи з виявлення індивідуальних особливостей на різних рівнях структури індивідуальності;
- створювати план реалізації особистості в навчальній, професійній діяльності з врахуванням здібностей та спрямованості;
- проводити просвітницьку, профілактичну та корекційну роботу відповідно до індивідуально-психологічних особливостей клієнтів;
- робити психологічний прогноз щодо найбільш ефективних шляхів реалізації потенціалу особистості.

Також опанування матеріалу даної дисципліни передбачає такі програмні результати:

- здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій;
- оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації;

уміти організовувати та проводити виробничі психологічні дослідження, пов'язані з оцінкою людського фактору.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути:

Інтегральну компетентність

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог

Загальні компетентності

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність розробляти проекти та управляти ними;
- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Фахові компетентності

- здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології;
- здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах;
- здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності;
- здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями;
- здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного функціонування в екстремальних і кризових ситуаціях;
- здатність науково аналізувати чинники, що визначають динаміку психічних і соціально-психологічних процесів в екстремальних і кризових ситуаціях та в постекстремальний період.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Психофізіологія» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: „Клініко-психологічні проблеми професійного стресу”, «Психологічна підтримка та консультування персоналу», «Психологічна корекція посттравматичних стресових розладів».

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1 навчального модуля, а саме: навчального модуля № 1 «Врачування індивідуальних відмінностей в психологічній практиці»

2.2. Модульне структурування та зміст

Модуль № 1 «Врачування індивідуальних відмінностей в психологічній практиці»

Тема 1. Детермінанти індивідуальних відмінностей

Біологічні і соціальні чинники розвитку індивідуальності. Взаємодія спадковості й середовища: психогенетичні дослідження. Механізми взаємодії генотипу й середовища в процесі індивідуального розвитку людини. Основні принципи системного підходу до природи індивідуальних відмінностей. Структура індивідуальності.

Тема 2. Стильові особливості людини

Прикладні аспекти вивчення стильових особливостей індивідуальності. Типологічно-обумовлений стиль діяльності. Когнітивні стилі. Стилi спілкування та самопрезентації. Мотиваційні стилі. Стиль життя в теоріях

особистості. Сучасні підходи до вивчення стилю як комплексної характеристики індивідуальності.

Тема 3. Врахування індивідуальних відмінностей при навчанні та вихованні.

Темпераментально-обумовлені особливості сприйняття та обробки інформації в процесі навчання. Стратегії та шляхи підбору індивідуального стилю навчання. Здібності та їх вплив на ефективність навчання. Психологічна сумісність учасників навчального процесу. Дидактогенії та їх профілактика. Врахування індивідуальних особливостей дитини при взаємодії з батьками. Причини розвитку акцентуацій характеру та особистісних порушень.

Тема 4. Врахування індивідуальних відмінностей в професійній діяльності

Професійно важливі якості як психологічний феномен. Варіанти взаємодії індивідуальних характеристик людини з вимогами професії. Рівні професійної придатності. Принципи та процедура проведення профконсультації. Профвідбір в професіях з особливими умовами діяльності. Умови успішної адаптації людини до професійної діяльності.

Тема 5. Врахування індивідуальних відмінностей в клінічній практиці

Вплив біохімічного і соматичного рівнів індивідуальності на резистентність до психічних та соматичних захворювань. Внутрішня картина хвороби та її вплив на ефективність медичної допомоги та динаміку одужання. Функціонування мозку як вирішальний фактор розвитку та особливостей перебігу деяких захворювань. Взаємодія конституціональних особливостей та соціально-психологічних чинників в процесі розвитку та симптоматики розладів особистості.

Тема 6. Сильові особливості спілкування та самопрезентації.

Значення та функції Я-концепції на самоствавлення особистості. Типологічні теорії стильових особливостей соціальної взаємодії. Рівні сумісності та їх вплив на комфортність та ефективність взаємодії. Феномени лідерства та харизматичності. Сильові особливості поведінки в конфліктних ситуаціях та шляхи розв'язання конфліктів.

Тема 7. Прояв індивідуальних особливостей в міжстатевих стосунках та сексуальній поведінці.

Індивідуальна варіативність проявів сексуальності та причини, що її обумовлюють. Сексуальна поведінка і темпераментальні характеристики. Вплив змістовного рівня особистості на особливості сексуальної поведінки і сексуальних переживань. Мотиваційні аспекти інтимних стосунків. Співвідношення сексуальної поведінки і уяви. Морально-етичні та етнічно-культурні регулятори сексуальної поведінки. Особливості сексуальної поведінки, зумовлені статевою приналежністю. Вікова динаміка статевої та сексуальної поведінки.

Тема 8. Врахування індивідуальних відмінностей при наданні консультативних та психотерапевтичних послуг

Особливості роботи психолога з клієнтами різного віку. Класифікація запитів клієнтів та їх залежність від індивідуально-психологічних особливостей.

Діагностика готовності клієнта до особистісних трансформацій та визначення траєкторії роботи з ним, враховуючи особистісний профіль. Етапи психотерапевтичного процесу в аналітичній глибинній психології. Символізм як потужний ресурс особистісних трансформацій. Прийоми діагностики та роботи з комплексом. Способи активізації процесу трансформацій на шляху до Я-істинного. Збереження психологічних кордонів консультанта при взаємодії з різними типами клієнтом.

Тема 9. Стратегії та механізм реалізації потенціалу людини в процесі індивідуації.

Процес індивідуації в теорії глибинної психології. Етапи трансформаційного процесу в аналітичній глибинній психології. Символізм як потужний ресурс особистісних трансформацій. Прийоми діагностики та роботи з розкриттям і реалізацією особистісного потенціалу. Способи активізації процесу трансформацій на шляху до Я-істинного. Стратегії життя у концепції суб'єктного підходу. Самоактуалізація як стиль життя.

2.3. Тематичний план.

№ п/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма Навчання				
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 «Врахування індивідуальних відмінностей в психологічній практиці»										
		І семестр								
1.1	Детермінанти індивідуальних відмінностей	14	2	2	10	12	2	-	10	
1.2	Стильові особливості людини	14	2	2	10	12	-	-	12	
1.3	Врахування індивідуальних відмінностей при навчанні та вихованні.	13	2	2	9	12	2	-	10	
1.4	Врахування індивідуальних відмінностей в професійній діяльності	14	2	2	10	12	2	-	10	
1.5	Врахування індивідуальних відмінностей в клінічній практиці	14	2	2	10	12	-	2	10	
1.6	Стильові особливості спілкування та самопрезентації.	12	2	2	8	12	-	-	12	
1.7	Прояв індивідуальних особливостей в міжстатевих стосунках та сексуальній поведінці.	14	2	2	10	12	-	-	12	
1.8	Врахування індивідуальних відмінностей при наданні консультативних та психотерапевтичних послуг	13	2	1	10	14	-	2	12	
1.9	Стратегії та механізм реалізації	5	1	-	4	14	-	2	12	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	потенціалу людини в процесі індивідуації.								
1.10	Модульна контрольна робота №1	7		2	5	-	-	-	-
1.11	Домашнє завдання / контрольна (домашня) робота	-	-	-	-	8	-	-	8
Усього за модулем №1		120	17	17	86	120	6	6	108
Усього за навчальною дисципліною		120	17	17	86	120	6	6	108

2.4. Домашнє завдання, завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

2.4.1. Домашнє завдання.

Домашнє завдання виконується в першому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, на основі навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентами, та є складовою модулю №1 "**Врахування індивідуальних відмінностей в психологічній практиці**".

Мета домашнього завдання полягає в практичному застосуванні навичок студентів враховувати нейродинамічних, психодинамічних, психологічних особливостей людини при прогнозі щодо перебігу психічних функцій, схильності до певних видів діяльності, особливостей адаптації.

Виконання, оформлення та захист домашнього завдання здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання домашнього завдання, – 8 годин самостійної роботи.

2.4.2. Контрольна (домашня) робота (ЗФН).

Контрольна робота виконується в другому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу.

Мета контрольної роботи полягає в оволодінні знаннями та навичками студентів враховувати нейродинамічні особливості індивіда при прогнозі щодо перебігу психічних функцій, схильності до певних видів діяльності, особливостей адаптації.

Виконання, оформлення та захист контрольної роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи, – 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доноситься до відома студентів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

а) на лекційних заняттях: мультимедійні презентації, демонстрації, проблемно-орієнтовані бліц-дискусії та проблемно-пошукові методи;

б) на практичних заняттях: ситуаційні завдання, практичні вправи, елементи тренінгових форм роботи та моделюючих ігор, виконання завдань в складі малих груп.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій та практичних занять, самостійному вирішенні задач.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1 Кондрашихіна О.А. Диференціальна психологія. К., Центр навчальної літератури, 2009. – 232 с.

3.2.2 Палій А.А. Диференціальна психологія. – К. : Академвидав, 2010. – 432 с.

3.2.3 Романовська Л. І., Подкоритова Л. О. Диференціальна психологія. – Львів: «Новий світ – 2000», 2008. – 235 с.

3.2.4. Сечейко О.В. Диференціальна психологія. – К.: НАУ, 2014, -300 с.

Допоміжна література

3.2.5. Горностай П.П. Гендерні студії: освітні перспективи (навч.-метод. матеріали). [Електронний ресурс] – К.: ПЦ "Фоліант", 2003. – С. 5-21. Доступ до ресурсу: <http://gorn.kiev.ua/publ21.htm>

3.2.6. Рибалка В.В. Аксиологічні основи психологічної культури особистості: Навч.-метод. посіб. / В.В.Рибалка, Акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Інститут обдарованої дитини АПН України, Укр. наук.-метод. центр практич. психології і соц. роботи. — К. : [б. и.], 2009. — 326 с.

3.2.7. Юрченко В. І. Етнопсихологічні чинники формування образу Я особистості [Електронний ресурс] / В. І. Юрченко // Рідна мова 13 – С. 35-39.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1. Навчально-методичний комплекс. Основи психологічної практики. <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/31748>

3.3.2. <https://cyberleninka.ru/article/n/psihologicheskoe-konsultirovanie>

3.3.3. Основи психології [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту : https://pidruchniki.com/17810409/psihologiya/osnovi_psihologiyi

3.3.4. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського (www.nbu.gov.ua)

3.3.5. <http://psyjournals.ru/index.shtml>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навч-ня
1 семестр		
Модуль №1 «Врахування індивідуальних відмінностей в психологічній практиці»		
Вичерпне розкриття питання на практичному занятті (10 б. х 2)	20	20
Експрес-контроль (10 б. х 2)	20	20
Виконання кейсового завдання	30	20
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	<i>42 бали</i>	-
Виконання модульної контрольної роботи №1	30	-
Виконання контрольної (домашньої) роботи		40
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 3).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 4).

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості,

навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				

**Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою
(рекомендовані значення)**

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14		15
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		27
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38		39
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50		51
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62		63
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74		75
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно
Оцінка у балах											Оцінка за національною шкалою	
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86		87
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)